

2. Definice pojmů a zdroje dat

V publikaci jsou sledovány základní ekonomické ukazatele zachycující příjmy ekonomických subjektů, počet zaměstnanců a zahraniční obchod se zbožím. Dále pak údaje o sportovní participaci a částečně také údaje o výdajích na sportovní zboží a služby.

Pojem příjmy je v textu používán souhrnně jak pro výnosy, tak pro příjmy. Ukazatel příjmy v tomto textu totiž zahrnuje jak údaje od právnických osob vedoucích podvojně účetnictví a evidujících výnosy, tak údaje od fyzických osob (OSVČ), které mohou vést pouze daňovou evidenci a evidovat jen prosté příjmy.

Údaje o zaměstnanosti v oblasti sportu jsou zachyceny ukazatelem počet zaměstnaných osob. Ten zahrnuje vedle zaměstnanců také podnikatele, pracovníky na dohody a pomáhající rodinné příslušníky.

Statistické údaje jsou poskládány tak, aby poskytly co nejkomplexnější pohled na oblast sportu. Základní ukazatele vycházejí ze statistik ČSÚ, které jsou koordinovány na mezinárodní úrovni a mají jednotnou výchozí metodiku. Jejich využití pro účely získání mezinárodně srovnatelných dat v oblasti sportu doporučuje také pracovní skupina *Sport statistics Task Force* iniciovaná institucí Eurostat.

Jedním z hlavních zdrojů dat pro sledování příjmů jsou údaje z Podnikové strukturální statistiky ČSÚ (v angličtině nazývané *Structural Business Statistics*). Tato statistika sleduje ekonomické činnosti právnických a fyzických osob s využitím klasifikace CZ-NACE a čerpá zejména z ročních výkazů ČSÚ a také z administrativních zdrojů. V rámci analýzy oblasti sportu je Podniková strukturální statistika přínosná zejména proto, že dokáže zachytit vybrané činnosti až na úrovni tříd, tj. ve čtyřmístném členění klasifikace CZ-NACE. Tato statistika ovšem nedokáže obsáhnout údaje o malých podnicích a neziskových organizacích, jejichž činnost je však pro oblast sportu stěžejní. Dále také nezachycuje data o příspěvkových organizacích.

Jako hlavní zdroj pro získávání údajů o zaměstnanosti je použito Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). Toto výběrové šetření od respondentů zjišťuje nejen hlavní ekonomickou činnost na jejich pracovišti (dle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE), ale sleduje také, jaký typ zaměstnání v rámci této činnosti vykonávají (dle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO). Víme tedy nejen, zda respondent pracuje v podniku, který svou převažující ekonomickou činností spadá do oblasti sportu (např. je zaměstnán ve fitcentru), ale také, jaké konkrétní zaměstnání tam vykonává (např. instruktor). Údaje jsou sbírané čtvrtletně od osob starších 15 let žijících v soukromých domácnostech. Omezení tohoto šetření pro analýzu oblasti sportu jsou obdobná jako u Podnikové strukturální statistiky. Pro vytvoření oblasti sportu je třeba pracovat se čtyřmístným členěním kategorií CZ-ISCO a CZ-NACE. Takto podrobné údaje jsou však založené na velmi malém vzorku a mohou meziročně kolísat. Výhodou tohoto zdroje je však jeho schopnost zachytit údaje o „ne-sportovních“ profesích v rámci sportovních ekonomických činností (např. účetní ve fotbalovém klubu) či, méně často, sportovních

pracovnících v rámci „ne-sportovních“ ekonomických činností (např. instruktor jógy pro konzultantskou společnost).

V rámci statistiky zaměstnanosti lze jako doplňující zdroj použít také údaje z Informačního systému o průměrném výdělku, jehož gestorem je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ten může poskytnout cenné informace o průměrných mzdách (platech) v rámci jednotlivých zaměstnání. Na druhou stranu sleduje pouze zaměstnance ve mzdové a platové sféře, nikoliv podnikatele a pracovníky na dohody, a proto je problematické využití tohoto zdroje společně s daty z VŠPS, které podnikatele a pracovníky na dohody zahrnuje. Údaje z tohoto informačního systému pochází od ekonomických subjektů (podniků, institucí), nikoliv z domácností (jak je tomu u VŠPS) a zahrnují pouze zaměstnance, jejichž týdenní pracovní doba přesahuje 30 hodin a zároveň u daného zaměstnavatele odpracovali nejméně jeden měsíc.

Data o zahraničním obchodě využívají harmonizovaný systém popisu a číselného označování zboží Světové celní organizace. Tato nomenklatura je široce používaná i pro mezinárodní klasifikaci zboží v zahraničním obchodu. Harmonizovaný systém klasifikuje zboží podle jeho pozorovatelných fyzických vlastností a podchycuje jen hmotné zboží vykázané v celním prohlášení při přechodu hranice. Údaje jsou za Českou republiku dostupná v Databázi zahraničního obchodu³, jež zahrnuje data založená na přeshraničním pojetí zahraničního obchodu. Tyto údaje jsou sice mezinárodně srovnatelné a mohou sloužit jako indikátor vývoje hodnoty obchodu, ale nezohledňují faktickou změnu vlastnictví. Tu naopak zohledňuje národní pojetí zahraničního obchodu. Podrobnější údaje o metodice zahraničního obchodu lze nalézt na [webových stránkách ČSÚ](#).

Pro analýzu sportovní participace jsou pak hlavním zdrojem údaje z Evropského výběrového šetření o zdraví (*European Health Interview Survey*). V rámci evropského modulu o zdravotních determinantách jsou do tohoto šetření zařazeny také otázky týkající se sportovních aktivit. Respondenti jsou dotazováni na sportovní aktivitu v rámci běžného týdne⁴ a dále pak na čas strávený posilováním a jízdou na kole. U druhého jmenovaného se však jedná primárně o využití jízdního kola jako dopravního prostředku.

Dalšími důležitými zdroji ČSÚ pro tuto publikaci jsou Statistika neziskových organizací, Národní účty použité pro analýzu spotřebitelských výdajů a odhad produkce, šetření Životní podmínky v ČR (*Statistics on Income and Living Conditions*) sledující účast na sportovních akcích a Výběrové šetření o informačních a komunikačních technologiích (*ICT usage in households and by individuals*) sledující online participaci. Z externích zdrojů pak publikace využívá zejména data o členské základně sportovních svazů přebíraná od České unie sportu.

³ Více info viz <http://apl.czso.cz/pl/stazo/STAZO.STAZO>.

⁴ Respondentům je pokládána otázka: „V kolika dnech v typickém týdnu se věnujete sportu, fitness nebo rekreační (volnočasové) fyzické aktivitě nejméně 10 minut v kuse?“ a „Kolik času celkem strávíte provozováním sportu, fitness nebo rekreační (volnočasové) fyzické aktivity v typickém týdnu?“.

Tabulka 1 Přehled zdrojů dat

DATA	UKAZATEL	ZDROJ DAT
HLAVNÍ ZDROJE DAT	Příjmy	Podniková strukturální statistika, ČSÚ
	Produkce	Národní účty, ČSÚ
	Zaměstnanost	Výběrové šetření pracovních sil, ČSÚ
	Zahraniční obchod	Databáze zahraničního obchodu, ČSÚ
	Sportovní participace	Evropské výběrové šetření o zdraví, ÚZIS
DOPLŇUJÍCÍ ZDROJE DAT	Zaměstnanost	Statistika neziskových organizací, ČSÚ
		Informační systém o průměrném výděлку, MPSV
	Sportovní participace	Životní podmínky ČR, ČSÚ
		Národní účty, ČSÚ
		Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci, ČSÚ
	Evidence členské základny sportovních svazů, ČUS	